

La freqüentació dels gorgs i salts d'aigua

Josep Gordi Serrat

Doctor en geografia i professor de la Fundació UdG

Els gorgs i salts d'aigua que atresoren les nostres muntanyes són espais d'una gran fragilitat, bellesa i simbolisme. Només cal recordar la llegenda de les dones d'aigua lligada als gorgs de la capçalera del Tenes, el poema de Guerau de Liost sobre el gorg Negre del Montseny o el gorg dels Banyuts, al Ripollès, relacionat amb la llegenda del comte Arnau.

La seva constant presència a les xarxes socials i mitjans de comunicació i el desig de natura després dels mesos de confinament han fet que aquests indrets visquin una elevada afluència de visitants que posa en risc els seus valors. Davant d'aquesta realitat, els gestors dels espais naturals o els mateixos ajuntaments s'han vist obligats a establir mesures per limitar l'aforament d'aquests paratges.

M'agradaria explicar dos exemples, com a mer exercici reflexiu, envers com s'ha actuat per frenar la sobreafluència i sensibilitzar els visitants. El primer és el salt de la Foradada, al municipi de Cantonigròs, al Collsacabra. El segon és el gorg de Santa Margarida, a les Planes d'Hostoles, a la comarca de la Selva.

El salt de la Foradada havia arribat a un important estat de degradació. Davant d'aquesta realitat, l'Ajuntament i les persones de santuaris naturals van endegar una actuació per revertir aquesta situació. Com que aquest espai té un únic camí d'entrada van crear un punt de control i informació a l'inici del sender. L'objectiu era controlar l'aforament de l'indret i sensibilitzar els visitants de les noves normes que calia tenir present. Per finançar aquesta acció, es cobren als visitants dos euros. Cal remarcar que el lema d'aquesta activitat és: «Quan entris en un santuari, fes-te invisible». La tasca dels informadors és, sense càstigs ni sancions, fer partícips els visitants de les peculiaritats del paratge que volen conèixer i sensibilitzar-los que la millor manera de fer-ho és en silenci, amb pocs visitants, sense banyar-se ni consumir begudes... només gaudir de la bellesa de la Foradada des dels sentits, el cor o l'ànima. De ben segur, que si se segueixen aquests

La Foradada de Cantonigròs és un gran gorg d'aigua dolça envoltat de parets de roca, que sembla sorgir d'un conte de fades.

FERRAN ALEXANDRI

JOSEP GORDI

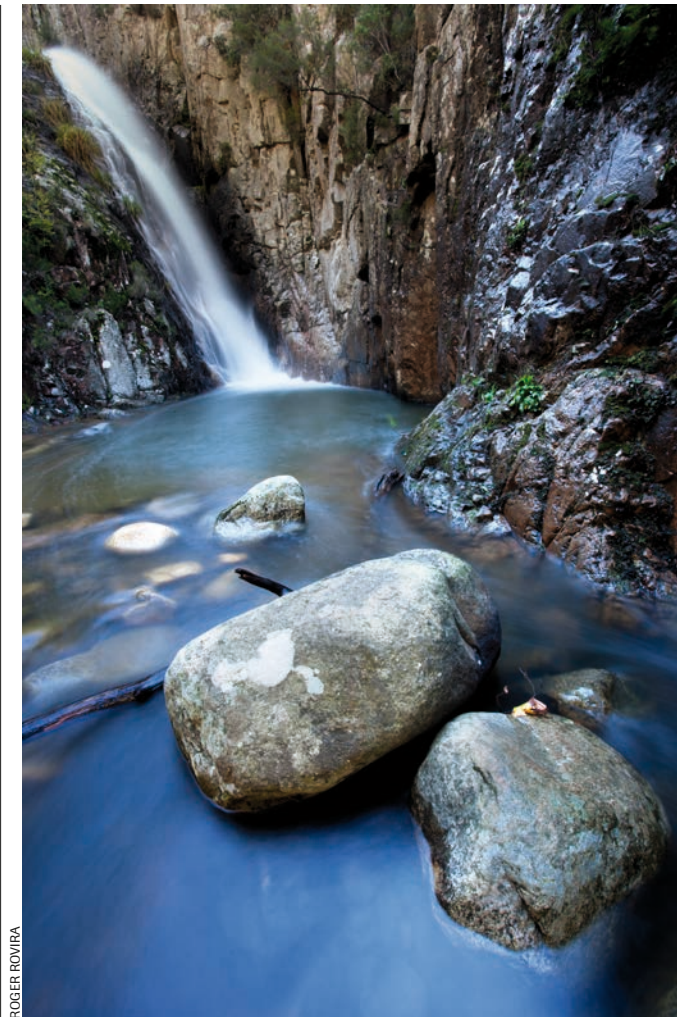
El gorg de Santa Margarida és un dels més espectaculars del riu Brugent, que avui forma part de l'Espai Natural del Brugent.

consells es pot viure una connexió profunda amb la natura i, a la vegada, sentir-nos u.

El gorg de Santa Margarida és un dels més espectaculars del riu Brugent. Com en el cas anterior, l'Ajuntament de les Planes d'Hostoles va posar-se a treballar amb una entitat del territori, la Fundació Emys, per revertir la situació de sobreafluència de l'espai. Van establir que l'aforament màxim seria de 200 persones al dia, que calia fer una reserva i així poder distribuir els visitants per franges horàries i que calia pagar tres euros per visitar l'espai. També van decidir que hi hauria set informadors i dos vigilants que expliquessin els valors de l'espai i, així, assegurar-se el bon compliment de les normes i, d'aquesta manera, garantir el confort i el bon gaudi de tots els que s'acosten a aquest magnífic gorg. Finalment, va editar-se un díptic que informa de com s'han format els gorgs així com dels seus valors naturals i culturals.

Com haureu comprovat existeixen moltes similituds entre les actuacions en els dos paratges: ajuntaments que col·laboren amb entitats naturalistes del territori, una actuació contundent per limitar l'aforament i informar els visitants. Ara bé, al meu entendre hi ha una important diferència: mentre que al gorg de Santa Margarida s'intenta informar i vigilar els visitants per tal que els valors de l'espai no es degradin i les persones gaudeixin d'una estada agradable, al salt de la Foradada els informadors proposen als visitants fer un pas endavant i aconsellar-los perquè puguin viure una experiència unitària amb l'entorn i facilitar l'embadaliment amb el que els ofereix la natura.

En conclusió, felicitar aquestes dues actuacions i totes les altres que tenen lloc a les muntanyes, valls o al litoral per aconseguir reduir l'impacte dels visitants sobre la natura, i que la seva estada els permeti gaudir i entendre tots els significats i valors que atresora l'espai visitat.

ROGER ROVIRA

El gorg Negre del Montseny, a la riera de Gualba, es forma al buit d'una gorja estreta, on el riu cau per un gran salt de 30 m. El to negrenc de l'aigua, produït pel color fosc de les roques, ha donat lloc a diverses llegendes de bruixes adoradores del diable.